

Province
de Liège

Culture

Musée de la Vie wallonne

BOEKJE VAN DE ONTDEKKINGSREIZIGER

HOmusée

Van 6 tot 10 jaar

Met de steun van la Fondation d'Utilité publique - Musée de la Vie wallonne

Kindboekje

Dit exploratieboekje zal je de gelegenheid geven het « Musée de la Vie wallonne » voor de pret te bezoeken. Om te kunnen spelen wandel zo maar door de zalen en kijk aandachtig naar de voorwerpen die daar tentoon worden gesteld.

Weet je wat een Museum is?

Een museum is een plaats waar voorwerpen bewaard worden om ze te kunnen bestuderen en tonen. Ze worden in vitrines geplaatst om beschermd te worden, want ze zijn kostbaar. Etiketten geven je hun naam en de datum wanneer ze gemaakt of gebruikt werden. Ze leggen je ook uit waartoe ze dienden. Weet je dat elk voorwerp dat in een museum bewaard wordt een inventarisnummer krijgt samen met zijn beschrijving? Het is een beetje als zijn identiteitskaart!

Het museum is geen plaats om te rennen of om lawaai te maken. Het is een plaats die rustig bezocht wordt. Je mag kijken, vragen stellen, soms aanraken of hanteren als je de veroorloving krijgt. Dat alles kan je niet beletten pret te maken; een museum bezoeken is: ontdekken, nieuwe dingen leren en zich vermaken.

Op expeditie naar het land van de Walen.

Op weg voor een expeditie om de Walen te ontdekken.

Je opdracht is zoveel informatie mogelijk over de inwoners van het zuidgedeelte van België terug te brengen, dat zuidgedeelte wordt Wallonië genoemd.

Om dat te kunnen doen, gebruik je exploratieboekje. Antwoord op de vragen, los de raadsels op en neem de voorgestelde uitdagingen aan.

Om te weten of je een goede ontdekkingsreiziger (ster) bent, zal je de oplossingen van de spelen op het einde van dit boekje vinden.

Wie zijn de Walen?

Misschien denk je dat je Wallonië kent, dat is het gedeelte van België dat aan Frankrijk, Het Groothertogdom Luxemburg, Duitsland en Nederland grenst. Maar ken je de geschiedenis, de gewoontes en het leefklimaat van zijn inwoners echt goed? Je zal alles ontdekken: de landschappen en de rijkdommen, de voorwerpen die gisteren en vandaag dagelijks gebruikt zijn, de gebieden waar ze kampioen zijn, de feesten waar ze van houden, de zaken waarvoor ze gestreden hebben om een beter leven te hebben.

Je gids →

Het personage dat je hier ziet, een zeer ervaren ontdekkingsreiziger, zal je tijdens je reis helpen. Respecteer de inwoners van deze streek en ook al die voorwerpen waar ze trots op zijn. Ben je klaar voor het grote avontuur? We wensen je dan een goede reis.

Het bezoek van het Museum begint op de tweede verdieping.
Neem maar de trap of de lift.

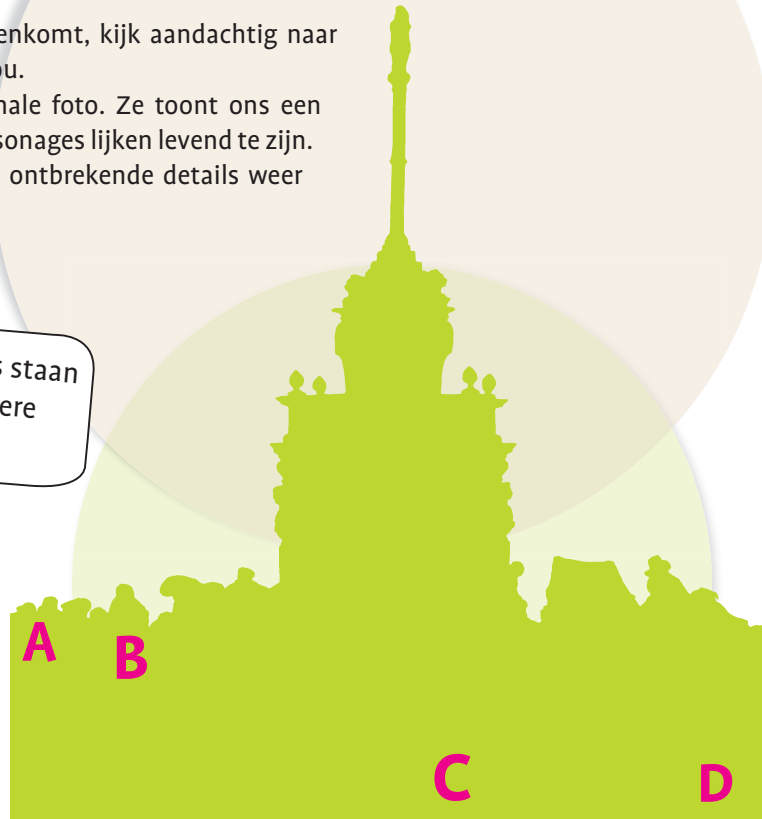
Spel n° 1

Zodra je de eerste ruimte binnenkomt, kijk aandachtig naar het grote terracotta juist voor jou.

Het is een echte driedimensionale foto. Ze toont ons een markt met zijn drukte. Al de personages lijken levend te zijn. Bekijk dit beeld goed en zet de ontbrekende details weer op hun plaatsen.

De details staan
op de andere
bladzijde!

JE ANTWOORDEN:

- 1 = ...
- 2 = ...
- 3 = ...
- 4 = ...

Wist je het?

Dit beeld werd door een Luikenaar, Léopold Harzé, uitgevoerd. Het stelt een markttafereel voor rond de fontein “Li Perron», op la Place du Marché in Luik. Misschien heb je langs dat monument gelopen om naar het museum te komen. “Li Perron” is het symbool van de vrijheden en privileges waarvan de inwoners van het prinsbisdom Luik genoten.

Duw de glazen deuren en ga de eerste zaal binnen.

Spel n° 2

Wat een rijkdom in de streken waar onze Waalse vrienden wonen! Om die rijkdommen te ontdekken kijk nauwkeurig naar de vijf grote blokken. Ze zijn van materialen gemaakt die uit de Waalse grond en ondergrond komen.

In de rooster hieronder vind de namen terug van de zes Waalse rijkdommen waaruit de blokken bestaan en maak ze zwart. Je kan die woorden verticaal, horizontaal of diagonaal lezen. Maak een woord met de resterende letters.

S				S	L			
A	T			T				
L	I	E		E	A			
G		D	E	E				
		R		N				
		A			K		T	N
	W	A	T	E	R	O	U	E
		L					O	
							H	L

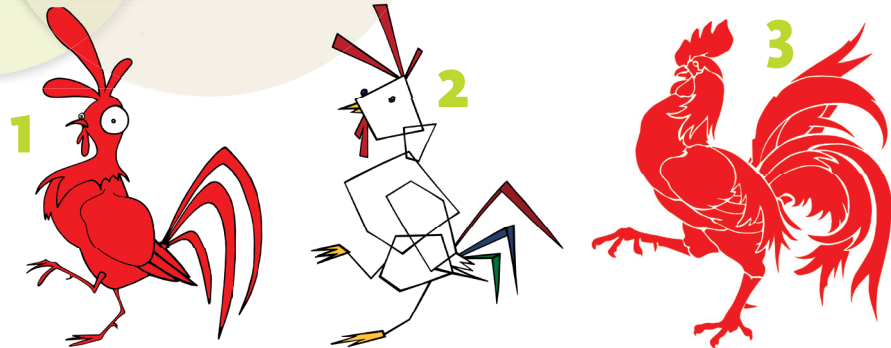
Wist je het?

In Wallonië is Frans de voornaamste taal. Maar er bestaan ook enkele dialecten. Je kan ernaar luisteren als je dicht bij de toestellen boven de blokken gaat. Een dialect is een manier van spreken die aan een streek eigen is. Het verschilt soms heel veel van het Frans (dat geldt ook voor het Nederlands en de Vlaamse dialecten). Misschien heb je al oude mensen gehoord die Waals spraken?

Ga de gang op de linkerkant binnen.

Spel n° 3

België is in drie streken gescheiden waar drie verschillende talen gesproken worden: Frans bij de Walen, Nederlands bij de Vlamingen en Duits bij de Duitstaligen. Misschien weet je dat het embleem van Wallonië een haan is. Maar geen gewone haan! Hij werd door Pierre Paulus getekend. Hij is rood op een gele achtergrond. Hij heeft een gesloten bek en de rechterpoot naar boven. Je kan er een aquarel van zien in deze zaal en veel voorwerpen die in de vitrines voorgesteld worden, zijn met die haan versierd. Kan je hem onder de verschillende hanen die je hieronder ziet terugvinden? Bekijk ze goed.

Wist je het?

Alvorens de haan te kiezen hadden de Walen aan veel andere symbolen gedacht: een eekhoorn, een stier, een everzwijn, een ster of nog de beroemde Luikse perron.

Ga naar de zaal met de blokken terug en neem de gang aan de linkerkant.

Spel n° 4

Vroeger beschikten we niet over voertuigen als vrachtwagens of tractors. Mensen of dieren vervoerden of trokken de lasten. In de vitrines kan je voorwerpen zien die gebruikt werden om lasten te dragen of te trekken: korven, manden, tuigen voor paarden, ossen of honden. Kijk aandachtig naar de beelden op de schermen en naar de voorwerpen in de vitrines. Vind de taak terug die aan iedereen specifiek is.

- A Een boot halen
- B Het karretje van de melkvrouw slepen
- C De korf op de rug dragen
- D De ploeg trekken
- E Aan de blaasbalg van de smederij trekken
- F De wagentjes in de steenkolenmijnen trekken

Antwoorden:

Wist je het?

Vroeger verkochten kooplui dikwijls huis-aan-huis; ze gingen van huis tot huis om hun producten of hun diensten te verkopen. Ieder beroep had zijn eigen schreeuw om zich aan te melden. Verschillende manden en karretjes werden gebruikt voor het vervoer.

Ga naar de zaal langs deze gang.

Spel n° 5

Voor de uitvinding van de machine werkte de mens met een eenvoudig gereedschap of liet zich door dieren helpen. Hij gebruikte ook de natuurkrachten als water of wind. Met de verschijning van machines zijn sommige beroepen verdwenen. Maar niet alle...

Achter de codes hieronder staan sommige oude Waalse beroepen verborgen.

Help onze ontdekkingsreiziger om ze te ontcijferen door elk cijfer door een letter te vervangen.

Daarom moet je weten dat: **4=B, 9=G, 15=M en 28=Z.**

1° 21 15 11 6.

Antwoord: _ _ _ _.

2° 15 11 12 16 25 7 20 13 7 20.

Antwoord: _ _ _ _ _ _ _ _ _ _.

3° 9 14 3 21 4 14 3 28 7 20.

Antwoord: _ _ _ _ _ _ _ _ _ _.

4° 14 3 16 6 4 17 23 25 7 20.

Antwoord: _ _ _ _ _ _ _ _ _ _.

Wist je het?

Een maka is een hamer die werkt dank zij een rad dat in dienst gebracht wordt door waterkracht. Heb je op het scherm een oude film gezien die ons toont hoe een arbeider een maka gebruikte om metaal te bewerken? Kijk ook een beetje verder naar een maquette die ons toont hoe de paarden, die in de mijnen werkten, met een lier naar beneden gebracht werden. Wat een werk!

Spel n° 6

Op water, per spoor, op wegen of in de lucht, alle middelen zijn goed om zich te verplaatsen of om goederen te vervoeren. Sommige vitrines in deze zaal tonen je enkele van die middelen.

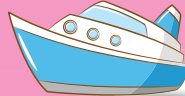
Ontcijfer deze rebussen en ontdek de vervoermiddelen die gisteren en heden gebruikt zijn.

Ze eet graag wol / Om te luisteren min een o/ met drie wielen voor de kleinsten

.../ier (hij trok karren of ploegen)/ de broer van je moeder/

Hoe ... is de berg?/ ... als een bliksem/ suffix om een zelfstandig naamwoord te vormen of bloem die men veel ziet op kerkhoven/

Wist je het?

Het **jagen** betekent boten trekken. Vroeger waren de boten die op stromen en rivieren voeren door trekpaarden getrokken. Die liepen op het jaagpad langs de rivier. Als de boten stroomafwaarts voeren, stonden de paarden vooraan in de boot. Nu zijn die vroegere jaagpaden wandelpaden geworden voor voetgangers en fietsers.

Ga naar de achterkant van de gang en kijk naar de voorwerpen die in de twee vitrines voorgesteld zijn.

Spel n° 7

Nu, zoals je het weet, gaat de informatie steeds sneller. Kijk heel aandachtig naar de voorwerpen in de twee vitrines aan beide kanten van de deur en je zal zien dat de communicatiemiddelen heel veel geëvolueerd hebben.

Met behulp van de raadsels vul de woorden hieronder in.

1° Ik ben grijs en draag een ring. Ik reis in de lucht, soms op heel lange afstanden en ik koer om te spreken. Vroeger vervoerde ik boodschappen.

Antwoord: P - - - - - F

2° Ik heb verschillende toetsen om een nummer te draaien. Zo kunnen mensen die heel ver van elkaar zijn met elkaar spreken. Ik ben nu zo klein dat de mensen mij overal kunnen meenemen.

Antwoord: T - - - - - N

3° Ik ben het vaakst wit, op de buik draag ik een naam en een adres. Een klein papieren vierkantje, dikwijls met een tekening erop, wordt boven de naam geplakt. Ik ben een bescherming voor documenten, brieven of kaarten.

Antwoord : E - - - - - E

4° Dikwijls loop of fiets ik. Ik draag een uniform en ga van huis tot huis om de post te brengen.

Antwoord : P - - - - - E

Heb je gevonden?

Wist je het?

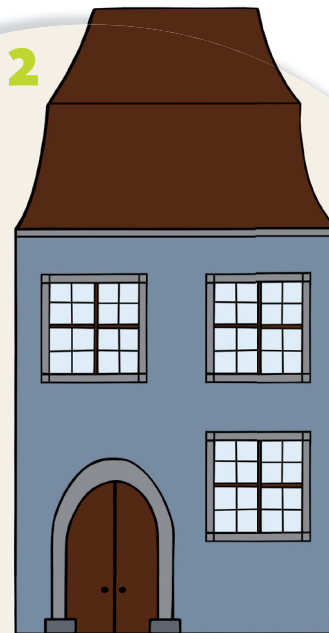
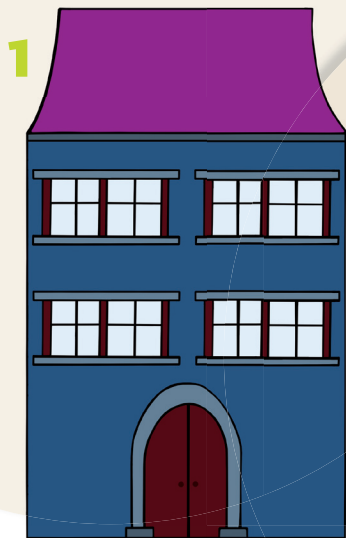
De afkorting TIC betekent «technologieën van informatie en communicatie». Televisie, Internet, gsm, dat alles heeft ons leven veranderd. Vandaag is het niet meer nodig zich te verplaatsen om een boodschap naar de andere kant van de wereld te verzenden.

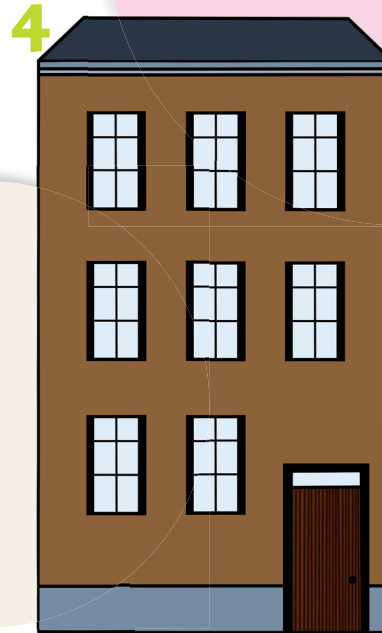
Ga naar links en steek de volgende grote zaal en de glazen galerij over.
Ga de laatste zaal van deze verdieping binnen.

Spel n° 8

Het museum waarin je al die getuigenissen van het leven in Wallonië ontdekt, bevindt zich in een gebouw dat heel lang geleden in de XVIIde eeuw opgetrokken werd. Deze manier van bouwen heet “ de Maaslandse stijl”, dat betekent de stijl van de Maas, die lange stroom die door verschillende Waalse en Limburgse steden loopt.

Kijk goed naar de grote maquette in deze zaal voorgesteld. Het is de exacte reproductie van dit gebouw. Kan je in de tekeningen hieronder het gebouw terugvinden waarvan de stijl dezelfde is?

Wist je het?

Aan de oorsprong was dit gebouw een klooster van een religieuze gemeenschap: de minderbroeders. Als je door de vensters van de zaal kijkt, kan je de kloostergang zien, dat is die galerij, dikwijls met zuilen versierd, die men in het centrum van een klooster vindt en die een binnenhof of een tuin omringt. Alvorens een museum te worden kende het gebouw verschillende gebruiken: schuilplaats voor armen en schuldigen, verenigingsplaats voor verschillende ambachten, markt voor kolen, boter of kaas.

Ga nu naar de eerste verdieping: ga de zaal uit en neem de trap of de lift. Je komt zo in een rustplaats. Profiteer ervan om het speelgoed in de kleine vitrines te bewonderen, duw daarna de glazen deuren en ga de grote zaal binnen.

Spel n° 9

Het is voor iedereen nodig een huis te hebben. In de loop der tijden hebben het huis en zijn verschillende kamers geëvolueerd. Keuken, eetkamer, washok of badkamer zijn niet altijd geweest zoals je ze nu kent.

Als je door de zes openingen aan de linkerkant kijkt, kan je er verschillende voorwerpen zien. Je bent met sommige vertrouwd, maar andere ken je minder goed of helemaal niet.

Kijk goed naar al die voorwerpen in de zes kamertjes en vind onder de foto's hieronder het voorwerp dat bij elk kamertje past.

- A De gemeenschappelijke kamer.
- B De “mooie kamer”.
- C De uitgeruste keuken.
- D Het washok.
- E De badkamer.
- F De woonkamer.

Antwoorden:

Wist je het?

Vroeger was de keuken de belangrijkste kamer van het huis. De open haard die daar stond, was het enige verwarmingspunt in de woning. Daarom, soms, om het warm te hebben, plaatste men er het bed. De haard was de plaats waar het eten klaargemaakt werd en ook de plaats waar de mensen zich verenigden om te babbelen of om wat te werken: ze naaiden of ze repareerden stukken gereedschap. Ach, ja! Geen televisie in die tijd...Deze kamer is de eerste van de zes hokjes die je gezien hebt.

Spel n° 10

In je leven zijn er verschillende markante feesten die altijd op dezelfde momenten van het jaar gecelebreerd worden. Moederdag, Sinterklaas, Kerstmis of ook carnaval zijn evenementen die aan het kalender ritme geven.

Vind die feesten terug in de eerste vitrines van de grote zaal. Vul daarna het rooster in met de namen van de feesten waarvan je de eerste en de laatste letter hebt. Om je te helpen staat een tekening voor elk woord.

D

K

K

S

S

P

S

N

L

N

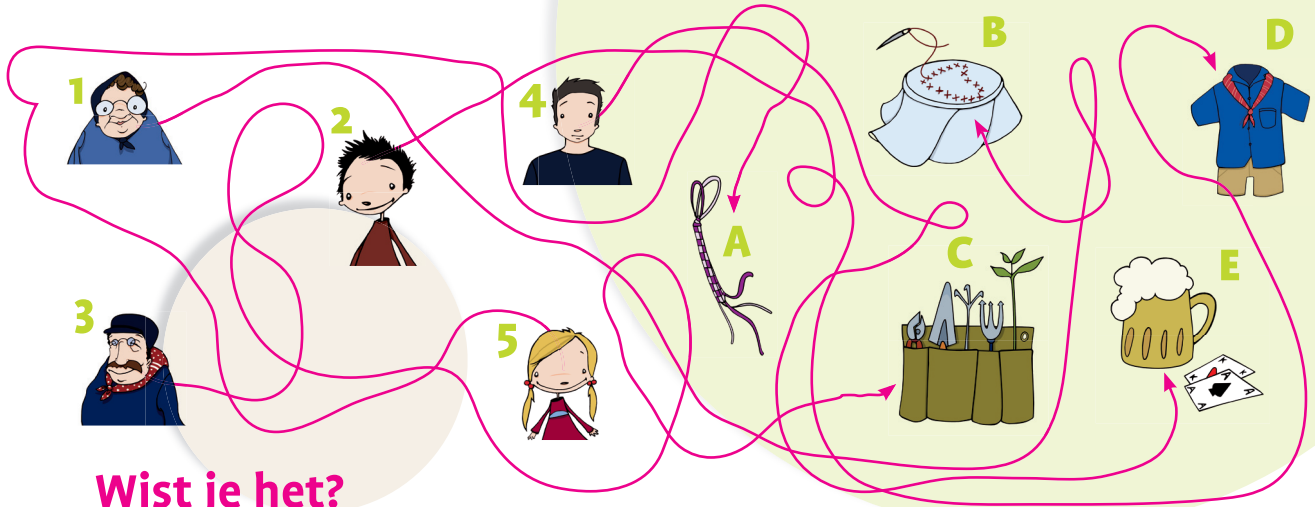
Wist je het?

Je kent waarschijnlijk de beroemde Gilles van Binche. Heb je het masker en de bekende met struisvogelpluimen versierde hoed herkend? De hoed alleen is een echte topprestatie. 16 werkuur zijn nodig om de pluimen te doen krullen; hij kan 3 à 4 kilo wegen. Niet gemakkelijk urenlang met dat hoofddekseel op het hoofd te dansen!

Spel n° 11

We kunnen de tijd verdrijven op veel verschillende manieren. Sommigen houden ervan te knutselen, anderen breien of tuinieren graag. Anderen nog nemen graag deel aan groepsactiviteiten als sport, jeugdbewegingen of ze spelen eenvoudig kaart met vrienden. Er bestaan allerlei soorten clubs om met anderen de tijd aangenaam door te brengen. In sommige vitrines van deze ruimte kan je verschillende voorwerpen zien die gebruikt worden tijdens die activiteiten.

Volg maar de koordjes en help zo iedereen zijn favoriete bezigheid terug te vinden.

Wist je het?

Vroeger hadden kinderen geen televisie. Ze gingen dus soms naar het poppentheater om pret te hebben. Weet je dat Le Musée de la Vie wallonne een typisch Luiks poppentheater bezit waarvan de voornaamste held Tchanchès is? Vroeg maar aan je ouders te informeren over de uren van de voorstellingen.

Ga naar de gang aan de linkerkant en ga de eerste zaal rechts binnen.

Spel n° 12

Jij draagt gewoonlijk jeans en T-shirts, maar weet je dat ze vroeger niet bestonden? Als je het in deze vitrines kan bemerken, is de manier om zich te kleden in de loop der tijden veel veranderd. Kortere of langer, van donkere of felle kleuren, eenvoudig of met veel versieringen, is de kleding constant veranderd.

Met behulp van de poppen die je hier ziet, reconstrueer de verschillende silhouetten en geef aan iedereen zijn (haar) hoed of zijn (haar) schoenen terug.

Antwoorden:

Wist je het?

Het is dank zij de Amerikanen dat de Walen kennis hebben gemaakt met kunststoffen. De parachutes van de soldaten die tijdens de tweede oorlog (1940-1945) van de vliegtuigen afgeworpen werden, waren van nylon gemaakt. Dank zij die stof kon men badpakken maken die heel snel droog waren en ook hemden die geen strijken nodig hadden. Wat een geluk voor huisvrouwen!

A

a

1

I

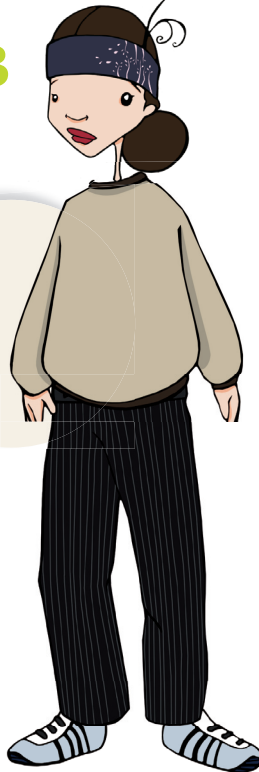

B

b

2

II

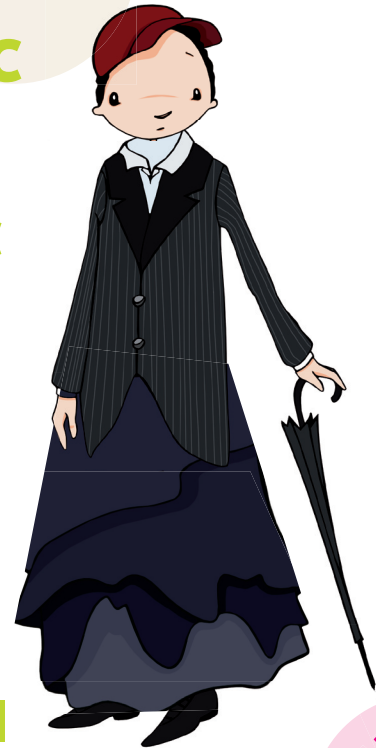

C

c

3

III

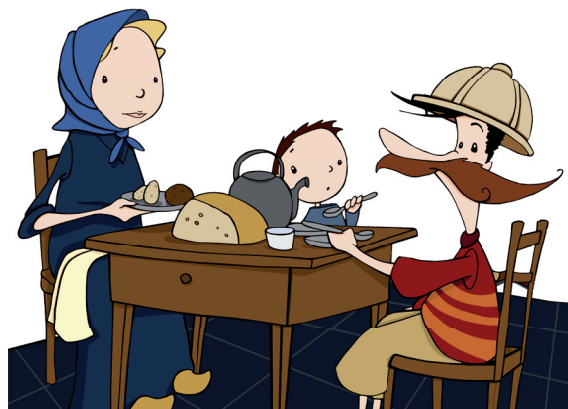
Ga de volgende zaal binnen.

Spel n° 13

Vroeger gebruikte de huisvrouw haar spierballen om lekkere gerechten in de keuken klaar te maken. Malen, kloppen, mengen, alles werd met de hand gemaakt. Toen kwam elektriciteit. Wat een uitvinding! Alleen maar op een knop duwen...

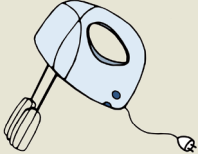
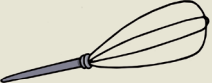

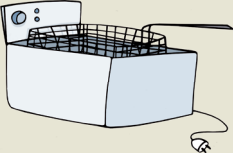
Kijk naar de tekeningen hieronder en verbind elk voorwerp met het nieuwe voorwerp gebruikt na de ontdekking van elektriciteit.

Antwoorden:

Wist je het?

Met de aankomst van mensen van verschillende oorsprongen is het voedsel van de Walen veel meer gevarieerd geworden. Ze eten natuurlijk nog altijd de traditionele “boulets-frites” graag, maar ook dikwijls Italiaanse pizza’s, Noord- Afrikaanse koeskoes of Chinese of Vietnamese gerechten. Wel, ja, ook wat de keuken betreft, Wallonië staat nu voor de wereld open.

1. 	A.
2. 	B.
3. 	C.
4. 	D.
5. 	E.

Ga naar de gang terug.

Spel n° 14

Nu zie je reclame overal: in de kranten, op televisie of op Internet. Je zal zeker je favoriete merken terugvinden in de reclameartikelen van de vitrines. Vroeger was publiciteit vaak met affiches voorgesteld. Je kan er veel zien in de schuifvitrines in het midden van deze zaal. Sommige worden nu als echte kunstwerken beschouwd. Kijk goed naar die twee affiches en vind de 7 verschillen tussen beide.

Wist je het?

Vroeger droegen de huizen geen nummers, maar wel versierde uithangborden boven de deuren. Kijk naar de uithangborden die in deze zaal hangen. Soms toonden ze dat het huis een winkel of het atelier van een ambachtsman was. Het is alleen maar sinds de 18de eeuw dat de huizen een nummer kregen om ze te identificeren.

"Maak je geen zorgen! Alles zal klaar zijn, want ik kook met gas"

Ga naar het einde van de gang, ga linksaf en dan rechtsaf en stop voor de boom.

Spel n° 15

Als de mensen vroeger ziek waren, gingen ze niet vaak naar de dokter omdat het voor hen te duur was. Ze gingen naar sommige mensen die, dachten ze, sommige vermogens hadden als bv. het genezingsvermogen of ook het vermogen de toekomst te kunnen voorzien of nog het vermogen water te kunnen vinden met een wichelroede. Het was toen gewoon geluksbrengers, juwelen, bronwater of gewijde olie te gebruiken om zich te beschermen of om zich te verzorgen.

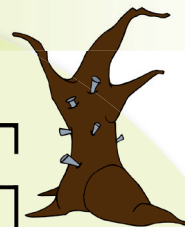
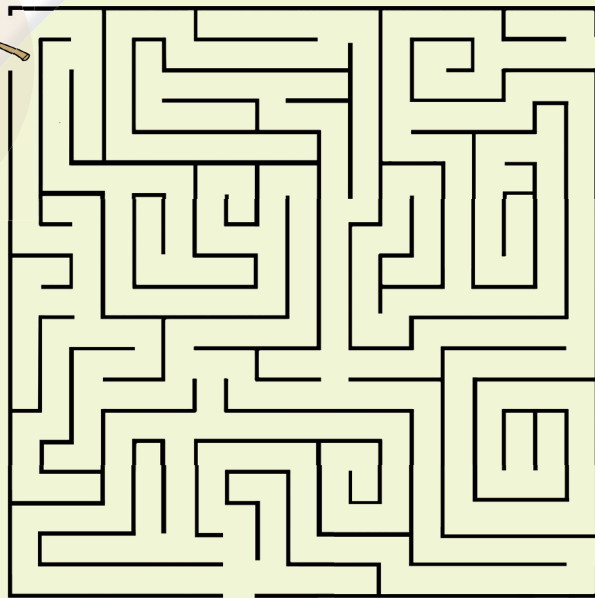
Kijk naar de tekening hieronder. Kan je dat personage met zijn wichelroede helpen zijn weg naar de bron door dit labrynt terug te vinden?

mpfffff ...
Het spel staat waarschijnlijk op de volgende bladzijde.

Wist je het?

Vroeger staken de mensen nagels in een dergelijke boom. Zo doende dachten ze dat de boom hun ziekte nam en dat ze zouden genezen.

Ga verder, bewonder de religieuze kleren en verder aan de linkerkant ga de klas binnen. Je mag, als je het wenst, op een bank gaan zitten.

Spel n° 16

De voorwerpen die we op school gebruiken, zijn ook in de loop der tijden veel geëvolueerd. Vroeger schreef men met een pen die men in een inktpot doopte. Dat was veel minder praktisch en vuiler dan je vulpen of je bic. Leerlingen hadden lederen schooltassen en houten pennendozen. Dank zij de nieuwe materialen als nylon of plastic is je schooltas veel lichter.

In de kast aan de rechterkant van het bord kan je schoolvoorwerpen van gisteren of vandaag zien. Vind het ongepaste voorwerp terug.

Wist je het?

Nu zijn alle kinderen verplicht naar school te gaan. Maar vroeger moesten de mensen strijden om dat recht te hebben. Inderdaad, de kinderen werden naar de fabrieken en naar de steenkolenmijnen gestuurd om daar hard te werken voor een hongerloon. In de zomer was er geen school zodat de kinderen op het veld konden werken. Daarom geniet je nu van grote vakantie in juli en augustus.

Ga de klas uit en ga naar de volgende vitrines die een glazen labyrint vormen.

Spel n° 17

Vroeger waren de dagelijkse voorwerpen door ambachtslui gemaakt. Ze werkten met hun handen en gebruikten een gevarieerd gereedschap. Toen kwam de machine. Alles kon toen veel sneller en in grote hoeveelheid geproduceerd worden. En waarom zouden we geen mooie voorwerpen produceren? Zo verscheen dus de designer, een schepper die niet alleen aandachtig is aan de functie van het voorwerp maar ook aan zijn materiaal, zijn vorm of zijn kleuren.

Kijk naar de vitrines en zie hoe Walen handig en bekwaam zijn. Los de raadsels op en vind de verschillende beroepen waarin ze excelleren.

A

- 1- een zeer geapprecieerd metaal dat wit of vaker geel is
 - 2- Hij werkt met behulp van een hamer en een aambeeld
- Ik ben een ambachtsman en ik maak juwelen.

Antwoord:

B

- 1- Een driehoek heeft er drie
 - 2- Als ik op school goed ... , dan word ik beloond.
 - 3- De ... gidste de 3 koningen naar Bethlehem
- Ik maak mooie versiering voor kleren, bed- en tafellakens, hoeden...

Antwoord:

Om het spel te vervolgen →

C

- 1- Het is een vraagwoord
 - 2- Een boom die altijd groen blijft
 - 3- synoniem van moeder
 - 4- gebouw waar men bidt min "k"
- Ik maak hoofddeksels voor mannen en vrouwen
Antwoord:

- 1- eerste letters van Wallonië
 - 2- om te schrijven of lange veer
 - 3- muzieknoot
 - 4- Naam van een zachte Franse kaas
 - 5- Een vierhoek heeft er vier
- Ik maak voorwerpen om te jagen maar ook om oorlog te voeren.
Antwoord:

Wist je het?

Een ambachtsman die tinnen voorwerpen maakt heet een tinnegieter. Vroeger gebruikten de mensen tinnen vaatwerk en de tinnegieter had veel werk. Nu maakt hij alleen siervoorwerpen als de vaas-kandelaar die hier voorgesteld wordt. Zoek hem in de vitrines van deze zaal.

OPLOSSINGEN

Heb je de goede antwoorden gevonden? Laten we samen controleren.

Spel n°1

Voorbeeld : A 2-B 3- C 4- D 1 (met foto's verifiëren)

Spel n° 2

Het woord gevormd met de resterende letters is: « **WALLONIË** ».

Spel n°3

De silhouet van de haan getekend door Paulus en gekozen om Wallonië te symboliseren is silhouet n° **3**

Spel n°4

B 3: **de ezel sleept het karretje van de melkvrouw**

D 2: **de os trekt de ploeg**

F 5: **het paard trekt de wagentjes in de mijn**

E 6: **de hond trekt aan de blaasbalg**

C 1: **de “botteresse” draagt de korf in de rug**

Spel n°5

De beroepen die je moest ontdekken zijn:

1° **Smid**

2° **Mijnwerker**

3° **Glasblazer**

4° **Landbouwer**

Spel n° 6

- 1° Motorfiets (mot- or -fiets)
- 2° Stoomboot (st- oom- boot)
- 3° Hogesnelheidstrein (hoog – snel –heid-trein)

Spel n° 7

- 1° Postduif
- 2° Telefoon
- 3° Enveloppe
- 4° Postbode

Spel n° 8

De tekening die met de façade van het museum correspondeert, is tekening n° 3

Spel n° 9

De voorwerpen die samen voorgesteld worden zijn **1B, 2D,3C,4E,5A**

Spel n° 10

Verticaal :

- 1° DRIEKONINGEN
- 2° KARNAVAL
- 3° KERSTMIS

Horizontaal :

- 1° SINTERKLAAS
- 2° PASEN

Spel n° 11

- 4 E: **Man + speelkaarten en glas bier**
- 1 B: **Oude vrouw + borduurraam**
- 3 C: **Oude man + tuingereedschap**
- 2 D: **Jongen +padvindersuniform**
- 5 A: **Meisje + scoubidou**

Spel n° 12

Voorbeeld: **Ac2III - aB3I - 1bCII**

Spel n°13

1 E - 2 A - 3 D - 4 C - 5 B

Spel n° 14

De 7 verschillen zijn ...

In dit boekje: Wie heeft wat gedaan?

Ontwerpen en opstellen
Bénédicte Lamine

Illustraties

Maëlle Vivegnis

Coördinatie

Annie Grzeskowiak

Foto's

**Gilles Destexhe,
Vincent Haneuse**

Vertaling

Andrée Vincent

Grafisch ontwerpen

Nicolas Perat

Musée de la Vie wallonne

Cour des Mineurs, 4000 Liège

04 237 90 50

04 237 90 89

Verantwoordelijke uitgever : Province de Liège, Place Saint-Lambert 18A, 4000 Liège